

Vurderingsordninger for modulstrukturerte læreplaner i videregående opplæring for voksne (VOV)

Uttalelse - Norske Trevarer

Status	Innsendt til Utdanningsdirektoratet Innsendt og bekreftet av instansen via e-post
Innsendt av	Ingrid Finnes
Innsenders e-post:	*****
Innsendt dato	31.01.2024
Hvilken organisasjon?:	Norske Trevarer Organisasjon (Privat)
Stilling	Rådgiver

✓ Jeg bekrefter at denne uttalelsen er på vegne av hele oppgitte organisasjon.

Vurderingsordninger for modulstrukturerte læreplaner i videregående opplæring for voksne (VOV)

Avsender: Utdanningsdirektoratet

1. HØRING AV VURDERINGSORDNINGER

[I videregående opplæring blir det gjennomført et forsøk med modulstrukturert fag- og yrkesopplæring for voksne i noen lærefag \(2017 til 2024\).](#)

Fra august 2024 skal 13 lærefag tilbys som moduler for voksne i videregående opplæring (VOV). Dette er de samme fagene som har vært med i forsøket, og er følgende lærefag: Betongfaget, ernæringskokkfaget, fiske og fangst, gjenvinningsfaget, helsearbeiderfaget, kokkfaget, logistikkfaget, maler- og overflateteknikkfaget, produksjonsteknikkfaget, produksjonsteknikkfaget, renholdsoperatørfaget, rørleggerfaget, salgsfaget og snekkerfaget.

Udir har fått i oppdrag av Kunnskapsdepartementet om å utvikle vurderings- og dokumentasjonsordninger for modulstrukturert opplæringsløp for voksne deltakere i videregående opplæring.

Her hører vi vurderingsordninger for de modulerte læreplanene (VOV):

- vurderingsuttrykk for enkeltmoduler
- krav til sentralt gitt eksamen i læreplanen vg3 opplæring i bedrift før oppmelding til fag- og svenneprøven

Særskilt for modulert opplæring i lærefagene vg3 opplæring i bedrift:

- Eksisterende ordninger for fag- eller svenneprøven skal utgjøre sluttvurderingen i det modulstrukturerte opplæringsløpet. Opplæringsløpet består av flere moduler, og alle modulene må være godkjent (eget høringsspørsmål) før oppmelding til fag- eller svenneprøven. Den modulstrukturerte læreplanen er utgangspunkt for opplæring og vurdering av hver enkelt modul, mens fag- eller svenneprøven tar utgangspunkt i den ordinære vg3-læreplanen for opplæring i bedrift.
- Modulene omfatter hele læreplanen i vg3 opplæring i bedrift i gjeldende lærefag. Det vil si teksten om faget, samtlige kompetansemål, omtalen av vurdering og vurderingsordning. I tillegg er det tatt inn kompetansemål fra lavere nivå som er relevant for yrkeskompetansen eller som er nødvendig for å tilegne seg yrkeskompetansen. Dette kan være kompetansemål fra vg1 og vg2 fra både fellesfag og yrkesfaglige programfag. Utvalgte kompetansemål fra norsk og samfunnskunnskap er samlet i én modul, som er obligatorisk for alle som følger modulstrukturert opplæring.
- Det er ikke fastsatt en tidsramme eller rekkefølge i opplæringen i de ulike modulene, og at deltakerne kan få opplæring i flere moduler samtidig.

2. VURDERINGSUTTRYKK FOR ENKELTMODULENE FOR LÆREFAGENE

Gjeldende rett

Det følger av dagens forskrift § 4-4 at vurdering med karakter skal gis med tallkarakterer fra 1 til 6 (i videregående opplæring tilsvarer bestått karakterene 2 til 6). Departementet kan fastsette i læreplanene at uttrykkene bestått/ikke bestått eller deltatt/ikke deltatt kan benyttes i stedet for tallkarakterer.

Ved fag- og svenneprøven brukes karakterskalaen: Bestått meget godt, bestått eller ikke bestått, jf. forskriften § 3-52.

Ved realkompetansevurdering brukes uttrykkene godkjent eller ikke godkjent i hele eller deler av faget, jf. forskriften § 4-4.

Sluttvurderingsordning og karakteruttrykk fastsettes i læreplanen for faget eller modulen.

Vurderinger

Den voksne deltakeren skal kunne få dokumentert gjennomførte moduler på et kompetansebevis, og dette krever en form for vurderingsuttrykk for modulene. Det modulstrukturerte opplæringsløpet fram mot fag- eller svennebrev vil bestå av flere moduler.

Vurderingsuttrykk for enkeltmodulene bør være hensiktsmessige og legitime utfra hva det skal brukes til. Dokumentasjon av modulene underveis i opplæringen har først og fremst betydning for å kvalifisere seg til fag- eller svenneprøven. Det er imidlertid en avveining om det skal stilles krav til den voksne deltakeren for å få dokumentert at modulen er gjennomført, for eksempel minimumskrav til tilstedeværelse i opplæringen eller kompetanse.

Lærebedriftene har et ansvar for å gi opplæring og vurdering i tråd med læreplanen i vg3 og føringene om vurdering i forskrift til opplæringsloven. Det er de samme kravene til underveisvurdering i opplæring i lærebedrift som på andre opplæringsarenaer, f.eks. skole. Det er imidlertid ikke et krav om at det skal gis en *vurdering med karakter* i løpet av opplæringen i bedrift eller ved avslutningen av læretiden. Instruktører og faglige ledere har derfor ingen eller liten erfaring med bruk av karakterskala eller andre vurderingsuttrykk i vurderingen av lærlingenes kompetanse.

Etter vår vurdering tilsier dette at det ikke er behov for å innføre et vurderingsuttrykk for modulene som graderer kompetansen på flere nivå som f.eks. tallkarakterer eller karakterskalaen til fag- og svenneprøven.

Vurderingsuttrykket *deltatt/ikke deltatt* gir ikke uttrykk for oppnådd kompetanse, men at den voksne deltakeren har imøtekommet et minimumskrav til deltakelse i opplæringen. Opplæringen i bedrift fordrer deltakelse, og vil blant annet bli ivarettatt gjennom lærlingkontrakt og/eller arbeidsforhold.

I forsøket er *godkjent* brukt som vurderingsuttrykk for modulene i lærefagene. Erfaringer tyder på at dette har fungert godt for instruktørene og lærere som har vært involvert i vurderingen, og at det har vært et samspill mellom lærer og instruktør om vurdering der det har vært hensiktsmessig. Samtidig tyder erfaringer på at det kan være utfordrende å vurdere hvilket nivå godkjent kompetanse skal ligge på.

Vurderingsuttrykket *godkjent/ikke godkjent* brukes i dag i forbindelse med realkompetansevurdering, der det er dokumentasjon på tidligere opplæring og praksis som er grunnlaget for godkjenningen. I modulstrukturert opplæring er det kompetansen den voksne deltakeren viser i opplæringen som skal vurderes opp mot læreplanen i den aktuelle modulen.

Etter en samlet vurdering, foreslår Udir

godkjent/ikke godkjent

som karakteruttrykk for enkeltmodulene i lærefagene som inngår i modulstrukturert opplæring. I høringen av ny forskrift til opplæringslov hører vi to alternativer til beskrivelser av hva godkjent skal tilsvare.

? Er dere enige i forslaget om godkjent/ikke godkjent som vurderingsuttrykk for enkeltmodulene i de 13 lærefagene som inngår i modulstrukturert opplæring for voksne? Utdyp gjerne hvis dere ikke er enige.

Ja

For realkompetansevurdering initialt er godkjent/ikke godkjent et greit vurderingsuttrykk. Imidlertid må det være en høy terskel for godkjenning.

Læreplanen for VG3 snekkerfaget inneholder mange komplekse og sammensatte læreplan mål. I 12 av 21 læreplan mål bestiller man kompetanse og ferdigheter som kun kan læres over en lengre læretid og lengre perioder med arbeid samtidig. Dermed vil det være komplisert å gi opplæring i kun en modul om gangen eller begrenset til en modul. Det vil være vanskelig å dokumentere deler av læreplanmålene ved korte lære perioder, da man ofte trenger litt modningstid innenfor en modul. Det er derfor viktig at man husker på at det er breddekompetanse og innsikten i en rekke forhold som kandidaten trenger vurdering på, for det er viktig for en ferdig utdannet snekker. Man er dermed ikke tjent med at det er lett å få realkompetanse vurdert enkelt moduler.

Vi mener en viktig forutsetning er at det må være en tydelig nasjonal forståelse for hva som kreves for godkjenning av enkelt moduler, for at det ikke blir ulikheten i bruken av godkjent/ikke godkjent rundt i landet.

Det må være tydelig hva og hvilke kompetansemål som lærebedriften vil stå ansvarlig for å gi opplæring i, og hvordan gjennomføringen blir. Det må også være en tydelig plan for hvordan en slik opplæring skal kunne innpasses i lærebedriften, for deltakeren og fellesfag lærere. Et spørsmål som også må avklares er hvordan opplæring i fellesfagene vil foregå i områder hvor det ikke er skoletilbud. Vi mener det er viktig at læreplan mål fra fellesfag og lignende blir vurderes som godkjent/ikke godkjennes av faglærere som gir opplæringen basert på nasjonale kriterier. Det samme går for om bedriften kjøper opplæring i andre mål av skoler eller andre.

Det er viktig at det er tilsvarende god helhetlig forståelse for deltakere i modulbasert opplæring som den helhetsforståelse kandidater i andre opplærings modeller får i dag ved gjennomført opplæring i bedrift, ved eksamen og svenneprøve.

Vi vil også legge til at opplæring i bedrift er avhengig av hvilke bestillinger/oppdrag bedriften får, dette er et hensyn man må ta når man legger opp opplæringen og vil påvirke hvordan opplæringen i bedrift vil kunne gjennomføres.

Vi mener det må legges opp til å ta flere eller alle modulene samtidig, da det passe best med prosessene hos medlemsbedriftene våre. Hvis det på et generelt grunnlag kreves at man må gjøre seg ferdig med enkelt moduler underveis, håper vi at snekker utdanningen kan få et unntak i dette.

3. KRAV TIL EKSAMEN FØR OPPMELDING TIL FAG- ELLER SVENNEPRØVEN?

Gjeldende rett om sluttvurdering

Reglene om sluttvurdering er regulert i dagens forskrift kap. 3 og kap. 4. Kap. 3 gjelder individuell vurdering for elever, lærlinger, lærekandidater og praksisbrevkandidater, i tillegg til privatister, praksiskandidater og kandidater for fagbrev på jobb der det er særskilt fastsatt. Kap. 4 gjelder individuell vurdering for voksne deltakere som får opplæring spesielt organisert for voksne etter dagens opplæringslov kap. 4A. Sluttvurderingsordningen i det enkelte fag fremgår av læreplanen i faget.

Skoleeier har det overordnede ansvaret for at retten til vurdering blir oppfylt (forskriften §§ 3-2, 4-2). Skoleeier eller lærebedriften skal sørge for at alle som gjennomfører vurdering etter forskriften kap. 3, følger reglene i forskriften.

Sluttvurdering skal gi informasjon om kompetansen til den voksne deltakeren ved avslutningen av opplæringen. Sluttvurderinger i videregående opplæring er standpunktkarakterer, eksamenskarakterer og karakterer til fag-/svenneprøve, praksisbrevprøve og kompetanseprøve.

For voksne deltakere er godkjent realkompetansevurdering også en sluttvurdering. Voksne deltakere har rett til realkompetansevurdering etter dagens opplæringslov § 4A-3 femte ledd.

Eksisterende ordninger for fag- eller svenneprøver ligger fast som sluttvurderingsordning for alle opplæringsløpene som leder til et fag- eller svennebrev.

Kandidater må ha bestått en sentralt gitt eksamen vg3- læreplanen før oppmelding til fag- eller svenneprøven, der dette er fastsatt i læreplanen i lærefaget. I en del lærefag er denne eksamenen obligatorisk for alle kandidater. Det gjelder for følgende lærefag innenfor utdanningsprogram for

- elektro og datateknologi: elektriker, energimontør, energioperatør, heismontør, maritim elektriker, signalmontør, telekommunikasjonsmontør, dataelektroniker, automatiker og alle flyfagene.
- teknologi- og industrifag: anleggsmaskinmekaniker og børsemaker.

I tillegg er det også et krav til eksamen for kandidater som ikke følger et normalt opplæringsløp. Et normalt opplæringsløp tilsier for eksempel to år opplæring i skole etterfulgt av to års læretid i

bedrift. I praksis omfatter kravet om eksamen i dag en stor del av kandidatene som tar fag- eller svenneprøven.

Sentralt gitt eksamen etter LK20 er i endring

Dagens sentralt gitte skriftlige eksamen for læreplaner i vg3 opplæring i bedrift, er normalt 5 timer. Eksamen er den samme for alle kandidatgrupper som har krav til bestått eksamen før oppmelding til fag- eller svenneprøven, jf. læreplanen i lærefaget. Udir har ansvaret for å organisere eksamen og utarbeide eksamensoppgaver, fylkeskommunene har ansvar for sensuren.

Kompetansemålene i læreplanen i lærefaget vg3 opplæring i bedrift er grunnlag for prøving og vurdering både for eksamen og fag- og svenneprøven, jf. forskriften § 3-22 jf. § 3-3. Selv om begge sluttvurderingene skal gi informasjon om kompetansen til kandidaten, er de selvstendige sluttvurderingsordninger som prøver kompetanse på ulik måte.

Eksamenskarakteren skal være uttrykk for den kompetansen kandidaten viser på eksamen, og skal gi kandidatene mulighet til å vise sin kompetanse i så stor del av faget som mulig ut fra eksamensformen, jf. forskriften § 3-22. Hvor stor del av læreplanen som prøves til eksamen, vil imidlertid kunne variere blant annet fra eksamensform, tidsramme og hvordan kompetansemålene er formulert i læreplanen.

Udir har over tid sett et behov for å videreutvikle eksamensformer, blant annet på grunn av endret innhold i de nye læreplanene. Udir har derfor et pågående arbeid med å videreutvikle sentralt gitt eksamen med sikte på at kandidatene får vist kompetansen sin på best mulig måte.

Udires nye digitale gjennomføringssystem for eksamen gir mulighet for å gi mer varierte oppgaver, som kandidatene skal besvare på ulike måter og som ikke kun handler om å skrive tekst. Oppgaver gitt til sentralt gitt skriftlig eksamen etter LK20 har i flere fag endret seg fra oppgaver gitt etter LK06, selv om eksamensformen fortsatt er skriftlig. Mer informasjon om endringer i eksamen [her](#).

Vurderinger

Modulene er selvstendige og avsluttende opplæringsenheter, som skal stå på "egne ben". I modulstrukturert opplæring skjer en kontinuerlig underveisvurdering og modulvurdering gjennom hele opplæringsløpet, og alle moduler må være godkjent (jf. forslag i høringens første del) før oppmelding til fag- eller svenneprøve. Det skiller seg fra andre opplæringsløp, for eksempel 2+2-ordningen, der det ikke er tilsvarende krav om godkjenning av opplæringen i de ulike delene av læreplanen på vg3 før oppmelding til fag- og svenneprøven. Dette kan sees som en form for «kvalitetssikring» av opplæringen, og en styrke ved modulstrukturert opplæring.

Det er faglige sammenhenger mellom modulene, som tilsvarer sammenhengene mellom kompetansemålene og de ulike delene i vg3-læreplanen i lærefaget. Flexibiliteten som ligger til grunn for ordningen, innebærer at voksne deltakere kan bruke kortere eller lengre tid på opplæringen. Dette kan føre til et mer "oppstykket"/fragmentert opplæringsløp, spesielt for voksne deltakere som bruker lengre tid på opplæringen. Det kan gjøre det mer utfordrende å se sammenhengen mellom modulene og få en helhetlig forståelse av hva som kreves til fag- eller svenneprøven. Vurderingen av enkeltmoduler vil nødvendigvis ikke fange opp alle sammenhengene på tvers av modulene jf. vg3-læreplanen.

Eksamen gir mulighet til å prøve den voksne deltakerens kompetanse mer helhetlig og på tvers av moduler. Helhetlig kan handle om å forstå og vise sammenhenger i lærefaget som kommer mer til syne når opplæringen nærmer seg slutten, og som de ikke har fått anledning til å tilegne seg og vise tidligere. Eksamen vil på denne måten være ett formelt stoppunkt, som sikrer at den voksne deltakeren har et visst nivå av kompetanse før fag- eller svenneprøven.

Selv om en eksamen og en fag- eller svenneprøve ikke er direkte sammenlignbare, kan en eksamen være med på å tydeliggjøre for den voksne deltakeren hva som forventes til fag- eller svenneprøven.

Som tidligere omtalt, utgjør sentralt gitt eksamen og fag- eller svenneprøven sluttvurderingsordningene for en stor andel/mange av kandidatene som får fag- eller svennebrev. Sentralt gitt eksamen anses som en viktig del av sluttvurderingsordningen av partene i arbeidslivet. En eksamen kan derfor ha en betydning for legitimiteten til det modulstrukturert opplæringsløpet i arbeidslivet.

En skriftlig 5-timers eksamen kan, for noen voksne deltakere, utgjøre et hinder på veien til et fag- eller svennebrev. Dette er noe som kan stå i motsetning til intensjonene med et mer fleksibelt opplæringsløp. Eksamensformen legger føringer for hvordan den voksne skal vise kompetansen sin. For eksempel kan manglende skriftlige ferdigheter, språkferdigheter eller digitale ferdigheter være vesentlig hindre for at noen deltakere får vist kompetansen sin ved eksamen. Dette kan også være en utfordring for andre kandidater som skal ta eksamen. Regelverket åpner imidlertid opp for at voksne deltakere med behov for [særskilt tilrettelegging av eksamen, kan ha krav til å få tilrettelagt forholdene slik at de kan få vist kompetansen sin ut fra kompetansemålene i faget.](#)

Erfaringer og tilbakemeldinger viser at det er behov for å videreutvikle dagens sentralt gitte eksamen etter læreplanene i vg3 opplæring i bedrift blant annet for å gjøre den bedre tilpasset målgruppen som skal gjennomføre denne eksamen. Fordi det er lite kunnskapsgrunnlag om dagens eksamensordning, er det behov for at en prosess for å videreutvikle eksamen foregår over tid og inneholder utprøving underveis.

I svar på oppdragsbrev 2022-05 fra Kunnskapsdepartementet om å utrede mulige endringer i eksamensordninger for praksiskandidater, har HK-dir og Udir blant annet anbefalt utprøving av en skriftlig-muntlig eksamensform. Denne eksamensformen kan gi kandidatene mulighet til å vise kompetansen sin på flere måter. Vi har liten erfaring med denne eksamensformen, og det er derfor behov for utprøving i et utvalg av fag. Erfaringene fra dette arbeidet vil gi et bedre grunnlag til å vurdere endringer av dagens skriftlige eksamen på lenger sikt.

Vi ønsker høringsinstansenes synspunkter på om det skal være et krav om en sentralt gitt eksamen før oppmelding til fag- eller svenneprøven i lærefagene som tilbys som moduler for voksne i videregående opplæring fra høsten 2024.

? **Skal det være krav om sentralt gitt eksamen før oppmelding til fag- og svenneprøven i de 13 lærefagene som inngår i modulstrukturert opplæring for voksne? Begrunn gjerne svaret.**

Ja

En bestått eksamen før oppmelding til fag-/svenneprøve er viktig. En eksamen gir mulighet til å teste den voksne deltakerens kompetanse helhetlig og på tvers av moduler. Det er viktig med en helhetlig test for å forstå og vise sammenhenger i faget som kommer mer til syne når

opplæringen nærmer seg slutten, og som de ikke har fått anledning til å tilegne seg og vise tidligere. Eksamen vil på denne måten være ett formelt stop punkt, som sikrer at den voksne deltakeren har et visst nivå av kompetanse før fag- eller svenneprøven.

Vi mener også at det er viktig at eksamenen blir på hele faget og ikke kun i de modulene man tar. Dette er for at kandidatene skal kunne vise til at de har helhetlig kunnskap.

Må ha avsluttende eksamen for å kunne gjøre svenneprøve. Dette er viktig for at det skal være de samme krav til alle veier til et fag-/svennebrev.

4. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

Vurderingsuttrykk for enkeltmoduler

Modulstrukturert opplæring vil i første omgang berøre voksne deltakere i 13 ulike lærefag. Det er et relativt lite omfang pr i dag, og modulstrukturert opplæring vil inngå som en av mange ordninger. Omfanget vil sannsynligvis øke når modulstrukturert opplæring blir innført som fast ordning. Ved siden av å kvalifisere voksne, skal ordningen bidra til at arbeidslivet får dekket sitt kompetansebehov.

Underveisvurdering inkludert halvårsvurdering av lærlinger er en del av ansvaret til instruktørene i lærebedrifter. Å gi fortløpende tilbakemelding på lærlingens utvikling og råd om videre arbeid er derfor allerede en del av dagens praksis. Erfaringer fra forsøket tyder på at godkjent kan være et gjenkjennelig begrep som er bruk i lærebedrifter. Samtidig er vurdering av enkeltmoduler med godkjent/ikke godkjent nytt for lærebedriftene.

Lærebedriftene vil sannsynligvis ha et behov for økt veiledning, støtteressurser og/eller kompetanseheving knyttet til vurdering når modulstrukturert opplæring innføres som en fast ordning.

Fylkeskommunen har ansvar for at retten til vurdering blir oppfylt. Fylkeskommunen har også det formelle ansvaret for rekruttering, godkjenning, oppfølging og veiledning av lærebedriftene.

Fylkeskommunen har også ansvaret for å utstede kompetansebevis til voksne deltakere i modulstrukturert opplæring. Dette betyr at fylkeskommunen må ha systemer og rutiner på plass for å kunne innhente disse resultatene løpende. Fylkeskommunene har i dag allerede systemer for å innhente informasjon om sluttvurdering, for eksempel standpunkt karakterer eller resultater fra eksamen og fag- eller svenneprøve. Selv om disse systemene finnes, er det rimelig å anta at det er behov for å tilpasse systemene for modulstrukturert opplæring og/eller å kunne gi lærebedriftene tilgang til systemet. Slik sett vil innføring av moduler og nytt karakteruttrykk i lærebedriftene innebære et merarbeid for fylkeskommunene.

Krav til eksamen

Udir har ansvaret for å organisere eksamen inkludert utarbeide eksamensoppgaver til sentralt gitt eksamen. Det er samme eksamen og eksamensoppgaver for alle kandidatgrupper som har krav om å bestå eksamen i lærefaget etter læreplanen i vg3 opplæring i bedrift, før oppmelding til fag- og svenneprøven. Det vil derfor ikke utarbeides egne oppgavesett for voksne deltakere i modulstrukturert opplæring, som eventuelt må ta denne eksamen. For Udir vil derfor en sentralt gitt eksamen for denne kandidatgruppen, etter dagens ordning, ikke medføre større administrative og økonomiske konsekvenser.

Fylkeskommunen har ansvaret for den praktiske organiseringen og sensur av denne eksamen. En sentralt gitt eksamen for denne kandidatgruppen vil innebære at antall kandidater som skal avlegge denne eksamen vil øke, noe som kan få organisatoriske og økonomiske konsekvenser for fylkeskommunen. For eksempel behov for større/flere eksamenslokaler og flere eksamensvakter. En økning av antall kandidater vil også kunne medføre behov for flere sensorer til eksamen. Det er pr. i dag store forskjeller i antall oppmeldte til eksamen i de 13 lærefagene, inkludert lærefag med få oppmeldte. En økning av antall kandidater kan derfor få litt ulike konsekvenser avhengig av faget.

Udir fastsetter eksamensdatoer og oppmeldingsfrister for sentralt gitte eksamener. Det er to eksamensperioder for sentralt gitte eksamener pr. år, med fastsatte tidsfrister for oppmelding til eksamen. Avhengig av når den voksne deltakeren er ferdig med alle modulene, er det en risiko at det blir en ventetid før neste eksamensperiode.

Selv om modulstrukturert opplæring er fleksibel, vil derfor en eksamen kunne gjøre ordningen mindre fleksibel og effektiv. Til sammenligning viser tall fra Udir fra 2017-2021 at fag- og svenneprøver for praksiskandidater gjennomføres relativt jevnt fordelt utover året.

Begrensningene som ligger i dagens eksamensperioder gjelder også for andre kandidatgrupper, blant annet praksiskandidater. Udir er i gang med å vurdere muligheten for en utvidelse av oppmeldingsperioden til eksamen jf. svar på oppdragsbrev 2022-22.

Er dere enige i vurderingen vår av de økonomiske og administrative konsekvensene? Utdyp gjerne hvis dere ikke er enige.

Ja

Dagens eksamensperiode kan oppleves som lite fleksibel når det er oppmeldingsfrist 1/2 år før eksamensdatoen. Det er begrensende for alle veiene for voksne til fag-/svennebrev, da de ofte starter sin opplæring på ulike tidspunkt gjennom året.

Vi mener også det er viktig at bedriftene får kompensasjon for å tilpasse seg den modulstrukturerte læreplanen. Vi forutsetter videre at fellesfagene tilbys av nærliggende skoler da bedriftene ikke har forutsetning for å bidra med opplæring i disse.